

РЕШЕНИЕ

№ 20902

гр. София, 17.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав, в
публично заседание на 22.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **981** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на С. Н. К., чрез адв. Е. М., срещу Заповед № 3Д/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., [населено място], с която е настанено малолетното дете Р. Константинов Т., ЕГН [ЕГН], с майка С. Н. К. и баща К. Х. Т., в семейството на Р. З. К., с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес]08, в качеството ѝ на роднина на детето, до произнасянето на съда с решение по чл. 28 от З.З.Д..

Изложени са съображения за нарушение на материалния закон и допуснати съществени процесуални нарушения, основания по чл. 146, т. 2 - т. 4 от АПК. По същество съображенията са, че лицето Р. З. К. (при което е настанено детето със заповедта) не е подходящо, заинтересовано, доколкото е подала сигнал до Д“СП“ по повод на който е образувана преписката, упражнявала е психически тормоз срещу майката и психическо насилие срещу детето.

В съдебно заседание жалбоподателката се явява лично и с адв. Ш., който поддържа жалбата на заявените основания. По същество излага, че малолетният Р. Т. е лишен от правото и възможността да бъде отглеждан от родителите си, лишен е от възможността да получи по-високо образование, в случая в специално училище в [населено място] в Б.. Лишен е от възможността да живее при по-висок стандарт при майка си и баща си в чужбина и е върнат обратно в България за да учи в 170 у-ще „В. Л.“ в [населено място], да бъде настанен и да се отглежда от баба си, пенсионер със сравнително скромна пенсия, което означава, че е лишен от необходимия стандарт, който е поддържал с неговите родители в Б.. Претендира разноски по делото.

Ответникът – директорът на Дирекция "Социално подпомагане"- С., се представлява от

юриск. Й., която моли за отхвърляне на жалбата и претендира юрисконсултско възнаграждение. Заинтересованата страна К. Х. Т. се представлява от адв. Ш., който моли за уважаване на жалбата. Заинтересованата страна – Р. К. Т., непълнолетен, със законните си представители майка С. Н. К. и баща К. Хр. Т., се представлява от адв. Л. К. К., особен представител, моли за отхвърляне на жалбата, предвид на това, че детето само е потърсило защита.

Заинтересованата страна – Р. З. К., се представлява от адв. Д., моли за отхвърляне на жалбата и претендира разноски по делото.

Административен съд – София – град като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе, съобрази следното:

Видно от Удостоверение за раждане от 25.03.2020 г. на Район „Н.“ на Столична община (л.13 от делото), С. К. е майка на детето Р. Т., а К. Т. е баща.

С оспорената Заповед № 3Д/Д-С-СК-032/23.01.2024 г., на осн. чл. 27. ал. 1, във вр. с чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за закрила на детето /ЗЗДет./ и чл. 33, ал. 1 от ППССДет., детето Р. К. Т. е настанен в семейството на Р. З. К., в качеството ѝ на роднина /баба/ на детето, до произнасянето на съда с решение по чл. 28 от ЗЗДет.

Производството пред административния орган е започнал по сигнал от 19.12.2023 г. от страна па бабата по майчина линия - Р. К., в който същата информира, че Р. живее при нея от един месец, родителите са в чужбина, изпратили са го при нея с придружаваща стюардеса и тя го е посрещнала в М.. Твърденията са, че правата на детето са нарушени - семейството често е сменяло местонахождението си, Р. системно не е учил и е бил социално изолиран. Към сигнала е приложено и писмо от Р. Т., в което заявява, че иска да живее при баба си, не иска да се прибира в Ю. Америка и иска да ходи на училище.

В хода на образуваното производство е установено, че при прибирането си в Р. България майката С. К. взема детето, като се установяват за кратко в[жк], в последствие заминават за Б. за Коледните и Новогодишни празници. При завръщането в С., в началото на 2024 г. Р. е избягал от майка си от МОЛ "П." и е отишъл в дома на леля си в[жк]. При разговори със социални работници детето твърди, че не желае да се връща в Б., където родителите му към момента са се установили, изразява желание да остане в България и да живее при баба си.

На 11.01.2024 г. в ДСП „Л.“ е проведена среща по координационен механизъм, като присъстващите специалисти се обединяват около становището, че положението на Р. Т. не налага предприемане на спешна мярка за закрила - извеждане извън семейна среда по чл. 27 от ЗЗД., като е взето решение да се отвори работа по случай за детето, на осн. чл. 23 от ЗЗДт от ОЗД при ДСП Л., с оглед настоящото местопребиваване на С. К. и детето Р.

На 19.01.2024 г. в ОЗД „С.“ са постъпили сигнали за положението на Р. Т. от А. Х. Т. - леля по бащина линия и от Е. Н. К. - леля по майчина линия.

На 22.01.24 г. в ОЗД при ДСП - С. постъпва информация от Мобилен екип, че на Р. е предоставена полицейска закрила на 21.01.2024 г., т.к. същият на летището е отказал да замине с родителите си и е помолил персонала да извика полиция. Детето е настанено в ДВПМН. Проведена е среща между детето, социален работник и старши експерт – психолог от ОЗД – „С.“ като Р. категорично заявява, че не желае да пътува с родителите си в чужбина. На 23.01.2024 г. повторно е посетен ДВПМН и на детето е обяснено, че родителите ще останат в страната и желаят да полагат грижи за него. В саморъчна декларация Р. К. заявява, че желае да остане при баба си или при някоя от лелите си – А. Т. и Е. К.. Детето пише, че не иска да остане при родителите си, защото "го заключват, отдалечават го от роднините му и няма да го запишат на училище". Заявява, че не иска да излиза извън страната и в другите държави не се чувства добре.

Междувременно, в ОЗД – „С.“ постъпва Заповед за незабавна защита по чл. 18 ЗЗДН от 23.01.2024 г. на СРС, 117 с-в по гр. д. 3656, с която С. К. и К. Т. се задължават да се въздържат от извършване на насилие спрямо Р. Т.. Извършено с спешно социално проучване на г-жа Р. К. - баба по майчина линия на детето.

В хода на извършеното социално проучване е установено, че Р. К. е годна да полага грижи за Р. Т., установено е, че същата е в състояние да осигури адекватни грижи, сигурност и безопасност за детето.

При горните установявания е постановена процесната заповед.

По делото е приложена административната преписка, от СРП заверено копие от ДП № 1028 на СРП, същото ДП № 5093/2024 г. на СДВР, както и ДП № 15104, заведено със сигнал от 01.04.2024 г. на СРП.

Представена е Заповед № ЗД/Д-С-СК-410/26.07.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. при АСП, с която е наредено прекратяване на настаняването на непълнолетния Р. К. Т. в семейството на Р. З. К. и съевременно го настанява в семейството на Е. Н. К. (л. 314) Със Заповед № ЗД/Д-С-О-025/11.10.2024 г. (л. 475) на директора на ДСП – „О.“ е прекратено настаняването на Р. К. Т. в семейството на неговата леля по м.л. Е. Н. К. и детето е реинтегрирано в семейството на неговите родители С. К. и К. Т..

Приложено е Решение № 7170/22.04.2025 г. по гр. д. № 7991/2024 г. на СРС, влязло в сила на 15.05.2025 г., с което е отхвърлен иска по чл. 131, ал. 1 от СК срещу С. К. и К. Т..

По делото са събрани гласни доказателства посредством разпитите на св. Р. П. А. и К. Х. Т. /баща/. Съдът не кредитира като цяло събраните гласни доказателства защото ги намира като дадени от твърде заинтересовани лица, а от друга страна показанията дават сведения за наличие на съществени противоречия между роднини, но не и за елементи от фактическия състав на конкретното административно правоотношение.

При така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима, като подадена в срок, предвид датата 23.01.2024 г. на връчване на заповедта и датата 26.01.2024 г. на депозиране на жалбата, срещу подлежащ на оспорване акт, от активно легитимирано лице.

При разглеждането по същество съдът съобрази следното:

По възраженията за недопустимост на оспорването: предмет на настоящото оспорване е Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С.. С нарочно определение от о.с.з. от 03.10.2024 г. съдът се е произнесъл по това възражение, но с оглед пълнота на изложението следва да се добави още: Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. нито е отменяна, нито е изменяна по предвидените за това способы, същата съществува в правния мир и е изпълнила предназначението си за привременна мярка /защита/. Именно в качеството си на такава мярка подлежи на съдебен контрол. От друга страна, макар и предпоставка /но не основна/ за съществуването на Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. и Заповед № ЗД/Д-С-О-025/11.10.2024 г., последните имат собствено правно действие и последици, производството по тях се развива по друг ред, а и са налице различия в релевантните за издаването им обстоятелства. Следователно, възраженията за липса на годен за оспорване административен акт са неоснователни.

По отношение на наведеното възражение за липса на териториална компетентност съдът съобрази следното: съгласно чл. 27, ал. 1 от ЗЗДН. (разпоредбата, посочена като правно основание за издаване на процесната заповед), настаняването на дете в семейство на роднини или близки в приемно семейство и в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа се извършва със заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" по

настоящ адрес на детето. Кой е настоящият адрес указва § 1, т. 15 от ДР на 33Дет. - адреса, на който детето пребивава. Това е специална разпоредба, приложима за настоящото производство. Последното е различно и по-широко понятие от това по см. на чл. 94, ал. 1 ЗГР - настоящ адрес е адресът, на който лицето живее. Все така обаче, това по-широко разбиране не е безгранично. Не може да се приеме, че понятието по § 1, т. 15 от ДР на 33Дет. обхваща места, където детето краткотрайно пребивава – училище, хотел за почивка, арест или дом за временно настаняване, в какъвто смисъл е становището на процесуалния представител на заинтересованата страна. По делото са налице данни, че със случая са се занимавали няколко ДСП – С., В., К. село, Л., Р., като е създадена значителна по обем преписка.

Така от данните по делото, в частност Доклад № СЛ/Д-С-СК/1323-0001/23.10.2024 г., въз основа на който е издадена Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г., се установява, че от 21.12.2023 г. Р. Т. живее при майка си С. К. на адрес[жк], [жилищен адрес] което е в Район „Т.“ /ДСП Л./. Преди това, след завръщането си от П. (18.11.2023 г.) живее при баба си Р. К. с адрес: ж.к „Н. 2“, [жилищен адрес] което е филиал Н. към ДСП - С., а след бягството си от Мол „П.“ Р. отива при леля си Е. К. в[жк], ул. 61 – ДСП „О.“.

Административното производство обаче започва по Сигнал с вх. № С./Д-С-СК/1563/19.12.2023 г. пред ДСП „С.“ като към този момент детето живее при баба си - ж.к Н. 2, [жилищен адрес] поради което съдът приема, че именно директора на ДСП – „С.“ е компетентен да се произнесе по преписката. Предвид изложеното съдът намира, че не е налице основание по чл. 146, т. 1 от АПК за обявяване заповедта за нищожна.

Оспореният в настоящото производство индивидуален административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички реквизити по чл. 59, ал. 2 от АПК. Същият отговаря и на законовите изисквания за съдържание, доколкото в него изрично е посочено правното основание за издаването му чл. 27, ал. 1, вр. чл. 25, ал. 1, т. 4 от 33Дет и чл. 33, ал. 1 от ПП33Дет.

Независимо от гореизложеното съдът намира, че са допуснати процесуални нарушения от категорията на съществените, които са довели до нарушение на материалния закон. Заповедта е немотивирана. Необходимо е да се посочи, че съдебната практика последователно и трайно приема, че мотивите на един административен акт могат и да не съвпадат по време с издаването на акта. Те могат да бъдат изложени и в друг документ, който предхожда издаването на акта и, който се съдържа в адм. преписка. В тази насока е разрешението, дадено в ТР № 16/1975 г. на ОСГК но Върховния съд, а именно, че мотивите към административния акт могат да бъдат изложени и отделно от самия акт, но важното е това да е станало до съобщаването на заинтересованите лица на акта. Конкретни мотиви, относно извеждане на детето от семейството обаче, както и за неотложност на случая не могат да се извлекат както от предхождащата издаването на процесната заповед документация по преписката, така и от самата заповед.

Оспорената заповед е издадена в хипотезата на чл. 33, ал. 1 от П.П.3.3.Д.. предвиждаща, че спешното настаняване извън семейството се предприема в случаите, когато има опасност за здравето и живота на детето. От доказателствата по делото не се установява наличието на каквато и да е спешност. В случая, въпросната мярка "настаняване на дете извън семейството" е взета незабавно, но без да е обоснована с доказателства за действително наличие на реална опасност за здравето и живота на детето. Съгласно чл. 33, ал. 2 от П.П.3.3.Д.. спешното настаняване извън семейството се извършва незабавно след получаването на сигнала със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане", но законът изисква самия сигнал да е придружен с обосновани съмнения за наличие на опасност за живота и здравето на детето, а такива доказателства липсват, както бе посочено.

Обратното, конкретният повод за издаване на заповедта е желанието (опитът) С. да замине с Р. извън пределите на Р.България, при което детето Р. на Аерогара – С. възразява и иска помощ, която е получена. Пристигналият на място социален работник в отдел „Мобилна работа с деца в риск“ към ДСП – „О.“ е направил искане за предоставяне на полицейска закрила с мотиви, че детето Р. е има няколко опита за бягство, отказал е да пътува с родителите си, плачел е и е молил да не бъде допускан до полета. Направен е извод, че детето има непреодолим конфликт с родителите си. Последното обаче не определя Р. Т. като дете в риск по см. на § 1, т. 11 от ДР на З.З.Д.. още по –малко спешност на случая, т.е. наличие на опасност за живота и здравето на детето.

На следващо място мерките за закрила на детето и редът и условията за прилагането им са регламентирани в Глава четвърта на Закона за закрила на детето (чл. 23 – чл. 43а) и в Глава трета от Правилника за прилагане на закона (чл. 9 – чл. 33).

Основанията за прилагане на мярка за закрила чрез настаняване на детето извън семейството са изрично установени в чл. 25, ал. 1 ЗЗД. В т. 4 на чл. 25, ал. 1 ЗЗДет е предвидено, че може да бъде настанено извън семейството дете, което е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие.

В случая спрямо детето Р. Т. е взета мярка за закрила по чл. 4, ал. 1, т. 2 от З.З.Д., а именно: настаняване в семейство на роднини или близки.

В тази връзка, съдът приема, че от фактическа страна не са безспорно установени обстоятелствата, налагащи прилагането на конкретната мярка по отношение на детето Р. Т.. Съгласно редакцията на чл. 25, ал. 1, т. 4 от З.З.Д.. може да бъде настанено извън семейството дете, което е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие. Граматическото тълкуване на разпоредбата сочи, че, за да е налице фактическият състав от хипотезата на правната норма е необходимо кумулативното наличие на двете основни материалноправни основания, а именно – насилие в семейството, което да е съпроводено със сериозна опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на детето. Втората част от хипотезата безспорно не е налице. В заповедта, административният орган не уточнява на коя хипотеза се позовава. Нито в заповедта, нито в социалния доклад са изложени съображения в каква насока е опасността от увреждане. Обратното, по делото са ангажирани доказателства, че детето посещава учебни заведения и има социален и обществен живот. Социалният доклад, дал основание за издаване на оспорената заповед, по същество представлява хронология на установените събития от живота на Р. Т. и родителите му, като липсват фактически и правни изводи. Самата Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. представлява съкратен вариант на социалния доклад, като липсва оценка на установените обстоятелства. Неприемливо е, че данни за опасност, при това сериозна, представлява желанието на майката да живее с детето си извън Р. България и, че детето е в конфликт с родителите си като извън тези обстоятелства други аргументи не могат да се извлекат от заповедта и доклада.

Съгласно § 1 от ДР на ППЗЗДет., "насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството

на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда (т. 1); "физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето (т. 2); "психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда (т. 3).

Касателно упражнено „насилие в семейството“, единствено в доклада се установява обстоятелство за осъществено такова, но не в семейството, а от трето лице по отношение на Р. като изрично се отбелязва, че майка му е сигнализирала на тел. 112 и е потърсила помощ. В самата заповед липсват такива установявания като единствено е посочено, че е налична заповед за незабавна защита по реда на чл. 18 ЗЗДН по гр.д. 3656, която С. К. и К. Т. се задължават да се въздържат от извършване на насилие спрямо Р. Т.. Посочването на съдебна заповед по чл. 18 от ЗЗДХ не представлява излагане на фактически и правни основания (мотиви) за приетото властническо решение.

Най-после Заповед № ЗД/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. не съответства и на изискванията за съобразяване със защитата на "най-добрите интереси на детето", което е принцип, основаващ се на оценка на всички елементи от интересите на детето в конкретната обстановка. В случая са съобразени единствено желанията и чувствата на детето (§1, т. 5, б. а ДР) без останалите елементи. Аргумент в тази насока се съдържа в последвалата Заповед № ЗД/Д-С-СК-410/26.07.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. при АСП, с която е наредено прекратяване на настаняването на непълнолетния Р. К. Т. в семейството на Р. З. К. и съевременно го настанява в семейството на Е. Н. К.. Мотиви за така издадената заповед са, че Р. К. „вреди на психоемоционалното здраве на Р. и е необходима промяна на мярката за закрила“. С тази заповед, по същество, административният орган признава, че не е приложил правилно принципа на "най-добрите интереси на детето", при което възниква въпросът защо е приложил тази мярка за закрила по чл. 4, ал. 1, т. 2 от З.З.Д., при това, в условията на спешност по см. на чл. 33, ал. 1 от П.П.З.З.Д., в рамките на което производство не се следва процедурата по чл. 25, ал. 2 от З.З.Детето, съгласно която, настаняването на детето извън семейството се налага като мярка за закрила след изчерпване на всички възможности за закрила в семейството освен в случаите, когато се налага спешното му извеждане.

По изложените съображения, в заключение, съдът приема, че оспореният административен акт е незаконосъобразен и като такъв следва да бъде отменен, тъй като е издаден в нарушение на изискванията за форма, при съществени процесуални нарушения, в противоречие на материалноправните разпоредби по З.Закр.Д. и П.П.З.Закр.Д. и несъответства с целта на закона.

Процесуалният представител на оспорващата и заинтересованата страна претендира присъждане на направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1300 лева за С. К., 1000 лева за К. Т. и 1000 лева ДТ за особен представител на Р. Т.. С оглед резултата от оспорването и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК разноските следва да

се присъдят, при липса на възражение за прекомерност или общо съдебни разноси – в размер на 3300 лева.

Така мотивиран и на и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд- София – град

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на С. Н. К.,

Заповед № 3Д/Д-С-СК-032/23.01.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., [населено място];

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – С., [населено място], да заплати на С. Н. К., ЕГН [ЕГН], сумата от 2300 (две хиляди и триста) лева, представляваща разноси по делото.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – С., [населено място] да заплати на К. Х. Т. сумата от 1000 (хиляда) лева, представляваща разноси по делото.

Решението подлежи на оспорване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от получаване на съобщението, че е изготвено.

На основание чл. 138 от АПК преписи от решението да се изпратят на страните!

СЪДИЯ: